KOMMISSIONENS BESLUT (EU) 2016/2078

av den 4 juli 2016

om det statliga stöd SA.41617 – 2015/C (f.d. SA.33584 (2013/C) (f.d. 2011/NN)) som Nederländerna har genomfört till förmån för den professionella fotbollsklubben NEC i Nijmegen

[delgivet med nr C(2016) 4048]

(Endast den nederländska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med artikel 108.2 i fördraget ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ([1]) och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Under 2010 fick kommissionen information av medborgare om att Nederländerna hade genomfört en stödåtgärd till förmån för den professionella fotbollsklubben NEC i Nijmegen. Klagomålen registrerades under nummer SA.31616 och SA.31767. Under 2010 och 2011 mottog kommissionen också klagomål rörande åtgärder till förmån för andra professionella fotbollsklubbar i Nederländerna: MVV i Maastricht, Willem II i Tilburg, FC Den Bosch i 's-Hertogenbosch och PSV i Eindhoven. I en skrivelse till kommissionen daterad den 2 september 2011 lämnade Nederländerna kompletterande information om åtgärden avseende NEC.

(2) Genom en skrivelse av den 6 mars 2013 underrättade kommissionen Nederländerna om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget avseende åtgärderna till förmån för Willem II, NEC, MVV, PSV och FC Den Bosch.

(3) Kommissionens beslut att inleda förfarandet (nedan kallat *beslutet om att inleda förfarandet*) offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* ([2]). Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med synpunkter på åtgärderna.

(4) Nederländerna inkom med synpunkter inom ramen för förfarandet om åtgärden till förmån för NEC i en skrivelse daterad den 6 juni 2013, vilken även innehöll synpunkter från kommunen Nijmegen (nedan kallad *kommunen*) i egenskap av berörd part. Den 27 februari 2015 avhölls ett möte med Nederländerna som också kommunen deltog i. Kompletterande information från Nederländerna inkom den 10 april 2015, den 11 maj 2015, den 13 maj 2015 och den 16 juli 2015. Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från andra berörda parter.

(5) Efter beslutet om att inleda förfarandet har granskningarna rörande de olika klubbarna i samförstånd med Nederländerna genomförts separat. Granskningen av NEC har erhållit ärendenummer SA.41617.

2. DETALJERAD BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

2.1 Stödåtgärden och stödmottagaren

(6) Det nationella fotbollsförbundet Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (nedan kallat *KNVB*) är en paraplyorganisation för fotbollsklubbar på professionell nivå och amatörnivå. Den professionella fotbollen i Nederländerna är indelad i ett system med två ligor. Säsongen 2014/2015 fanns det 38 professionella klubbar, av vilka 18 spelade i den högsta ligan (eredivisie) och 20 i den lägre (eerste divisie).

([1]) Kommissionens beslut i ärende SA.33584 (2013/C) (f.d. 2011/NN) – Nederländerna. Stöd till vissa nederländska professionella fotbollsklubbar 2008–2011 – Uppmaning enligt artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt att inkomma med synpunkter (EUT C 116, 23.4.2013, s. 19).

([2]) Se fotnot 1.

(7) *Nijmegen Eendracht Combinatie* (nedan kallad *NEC*) grundades 1900 och spelar sina hemmamatcher i Nijmegen. Juridiskt är NEC strukturerat enligt följande: företagen *Nijmegen Eendracht Combinatie B.V.*, *Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.* och *N.E.C. horeca B.V.* ägs av stiftelsen *Stichting Administratiekantoor N.E.C.* Företaget *Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.* är mottagare av åtgärden. Enligt uppgifter från Nederländerna är NEC ett medelstort företag med anställda motsvarande 62,3 heltidsekvivalenter 2015 (69,5 under 2010). Under den period som denna undersökning omfattar spelade NEC i den högsta ligan. 2008/2009 var den senaste säsongen då NEC spelade i en europeisk turnering (Uefa-cupen).

(8) Sedan 2003 är NEC huvudägare, men inte ensam användare av den multifunktionella Goffertstadion i den stora Goffertparken i Nijmegen. Bredvid stadion i Goffertparken byggde kommunen 2003 med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) den multifunktionella idrottsanläggningen *De Eendracht*. De Eendracht hyrs ut till NEC och används även av andra som träningsanläggning.

(9) Förbindelserna mellan kommunen och NEC i fråga om De Eendracht regleras i två avtal från 2003: en avsiktsförklaring inom ramen för kommunens övergripande vision för idrottspolitiken om utveckling av det område där De Eendracht är belägen, samt ett hyreskontrakt för De Eendracht.

(10) Under 2008 och 2009 tillskrev NEC de kommunala myndigheterna om en klausul i avtalen enligt vilken NEC hade rätt att förvärva De Eendracht av kommunen. Denna beskrevs som en ”köpoption”, och NEC skrev att klubben hade haft för avsikt att förvärva byggnadsrätten ([3]) (”opstalrecht”) till anläggningen. I sin första skrivelse erbjöd sig NEC att avstå ifrån att utnyttja sin köpoption mot en ersättning på 2,3 miljoner euro, en summa som beräknades utifrån anläggningens uppskattade bokförda värde och verkliga värde enligt extern expertis. Enligt NEC motsvarar skillnaden mellan dessa båda värden den förmån som klubben skulle erhålla om den skulle utnyttja sin köpoption. I en senare skrivelse meddelade NEC kommunen att klubben ville utnyttja sin köpoption.

(11) Under 2010 inhämtade kommunen utlåtanden i ärendet från två advokatbyråer, ett i januari och ett i september. I det första utlåtandet framhölls en klausul i hyreskontraktet enligt vilken detta omfattade perioden fram till dess att hyresgästen (NEC) hade köpt De Eendracht, och konstaterade att det hade varit kommunens och NEC:s avsikt att NEC skulle köpa anläggningen om Eruf inte hade några invändningar. Slutsatsen var att NEC hade en ovillkorlig rätt att genomföra köpet. Det andra utlåtandet begärdes in på initiativ av kommunfullmäktige och rörde den påstått fasta grunden för NEC:s anspråk. Enligt detta utlåtande hade kommunen endast en skyldighet att förhandla med NEC, eftersom klausulen i fråga vare sig innehöll något pris eller någon mekanism för att fastställa ett sådant.

(12) I september 2010 gick kommunen med på att köpa fordran för 2,2 miljoner euro. Nederländerna anmälde inte sin avsikt att ersätta NEC för att klubben inte utnyttjade sin köpoption till kommissionen i enlighet med artikel 108.3 i fördraget. Det formella granskningsförfarandet inleddes i fråga om denna transaktion, och det är därmed den som är föremålet för detta beslut.

2.2 **Skäl för att inleda förfarandet**

(13) I beslutet om att inleda förfarandet framhöll kommissionen att det är sannolikt att stödåtgärder till professionella fotbollsklubbar snedvrider konkurrensen och påverkar handeln mellan medlemsstaterna i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget. Kommissionen drog dessutom den preliminära slutsatsen att kommunen hade gett NEC en selektiv fördel med hjälp av statliga medel, och att den således hade beviljat fotbollsklubben stöd.

(14) När det för det första gäller köpoptionens existens drog kommissionen slutsatsen att Nederländerna genom att endast basera sig på det första juristutlåtandet och bortse ifrån det mer genomarbetade andra utlåtandet inte visade att NEC hade en köpoption till ett pris som inte hade fastställts i kontraktet och som inte heller hade förhandlats fram.

([3]) Enligt artikel 5:101 i den nederländska civillagen är ”hyresmans byggnadsrätt” (latin: ius superficiarium) en sakrätt till fast egendom som ger hyrestagaren rätt att äga eller förvärva byggnader, konstruktioner eller växtlighet i, på eller ovanför fast egendom som ägs av någon annan.

(15) När det för det andra gäller marknadsmässigheten hos det pris som betalades som ersättning för att klubben avstod från att utnyttja den påstådda köpoptionen upprepade kommissionen att den vägledning som ges i kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader ([4]) (nedan kallat *meddelandet om försäljning av mark och byggnader*), som Nederländerna hade åberopat, endast berör ”överlåtelse av mark och byggnader som ägs av det allmänna. Den berör inte det allmännas förvärv av mark och byggnader eller offentliga myndigheters uthyrning eller leasing av mark och byggnader. Sådana transaktioner kan också innefatta inslag av statligt stöd.” Vidare framhöll kommissionen att aktörer i en marknadsekonomi vanligen också beaktar sannolikheten för att hyresgäster utnyttjar sina köpoptioner, om sådana finns. Sådana aktörer skulle bland annat ta hänsyn till de ekonomiska resurser som hyresgästen förfogar över.

(16) För det tredje noterade kommissionen att NEC vid den tidpunkt då stödet beviljades befann sig i så allvarliga ekonomiska svårigheter att dess framtid som professionell fotbollsklubb var hotad. När KNVB kontrollerade NEC: s affärsplan för 2010/2011 i juli 2010 begärde organisationen en extern borgen på 1 967 000 euro för att NEC inte skulle riskera att förlora sin licens. Detta borgensåtagande (som enligt de uppgifter som kommissionen förfogar över gjordes av ett privat, affärsdrivande företag och således inte med statliga medel) krävdes utöver de 2,2 miljoner euro som detta beslut gäller. NEC uppgav självt i juni 2010 att dess ekonomiska ställning var bekymmersam, med negativt eget kapital, negativt rörelseresultat 2009/2010 och dålig likviditet. NEC hade inte betalat någon hyra sedan september 2009.

(17) För att kunna avgöra om stödet var förenligt med riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([5]) (nedan kallade *riktlinjerna*) begärde kommissionen information om huruvida alla krav i riktlinjerna var uppfyllda.

(18) Kommissionen kunde framför allt inte verifiera om villkoren i punkterna 34–37 i riktlinjerna om omstruktureringsplanens art och innehåll hade uppfyllts. Kommissionen kunde inte heller kontrollera om de kompenserande åtgärder som avses i punkterna 38–42 hade vidtagits. Vidare måste det visas att stödet hade begränsas till vad som var absolut nödvändigt, att stödmottagaren själv hade bidragit till omstruktureringen i tillräcklig omfattning, att Nederländerna skulle tillhandahålla övervakningsrapporter och att engångsvillkoret var uppfyllt.

3. **KOMMENTARER FRÅN NEDERLÄNDERNA**

(19) Nederländerna håller inte med om att åtgärden utgör statligt stöd.

(20) I detta avseende framhåller Nederländerna först vikten av att se till transaktionens sammanhang. Enligt Nederländerna innehöll beslutet om att inleda förfarandet en del faktafel i detta hänseende. I motsats till vad som sägs i beslutet om att inleda förfarandet var Goffertstadion en multifunktionell arena också före 2003. Kommunen anser att det är viktigt i sammanhanget att De Eendracht (och Goffertstadion) används för andra ändamål än idrott.

(21) Framför allt betonar Nederländerna att kommunen hade ett intresse av att anlägga den toppidrotts- och innovationspark (nedan kallad *TIP*) ([6]) som var avsedd att inrymma den befintliga Goffertstadion och De Eendracht. Förberedelserna för anläggandet av TIP hade redan börjat när NEC informerade kommunen om sin vilja att utnyttja köpoptionen. De Eendracht-anläggningen spelade en viktig roll i planerna för TIP, vilka kommunen bar huvudansvaret för. Nederländerna understryker att förberedelserna för TIP fortsatte till långt efter det att transaktionen genomfördes i september 2010. Kommunen beslutade inte att avbryta TIP-projektet förrän i mars 2012. Enligt Nederländerna borde kommissionen uttryckligen ta hänsyn till det faktum att det vid tidpunkten i fråga var av avgörande betydelse för kommunen att ha full äganderätt till De Eendracht (omfattande både marken under anläggningen och byggnaden på den) för att kunna anlägga TIP.

([4]) EUT C 209, 10.7.1997, s. 3.

([5]) Meddelande från kommissionen – Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (EUT C 244, 1.10.2004, s. 2). Giltigheten för dessa riktlinjer förlängdes genom kommissionens meddelande om förlängd giltighet för gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter av den 1 oktober 2004 (EUT C 296, 2.10.2012, s. 3).

([6]) Kommunen hade för avsikt att utveckla en stor del av Goffertparken till en ”Topsport- en Innovatie Park” (”TIP”), med inriktning på områdena idrott, utbildning, hälsa och vetenskap. Detta projekt har sedermera lagts ned. Beslutet om att inleda förfarandet omfattade inte den framtida finansieringen av TIP.

(22) I detta sammanhang hänvisar Nederländerna till den rapport om de förväntade ekonomiska effekterna av TIP som utarbetades av European and Regional Affairs Consultants i april 2009. Enligt denna rapport väntades TIP få positiv inverkan på kommunens ekonomi, bland annat genom att öka sysselsättningen och konsumtionen, men också olika indirekta positiva ekonomiska effekter på kunskapsutveckling, innovation, utbildning och den övergripande aktivitetsnivån. I rapporten *TIP Nijmegen Impact en kansen,* som kommunen utarbetade tillsammans med Buck Consultants, framhålls särskilt De Eendrachts viktiga roll i planerna för TIP.

(23) För det andra understryker Nederländerna den fasta grunden för NEC:s fordran. Nederländerna har förklarat bakgrunden till köpoptionens tillkomst. Kommunen har framhållit att detta sammanhänger med att NEC avstod ifrån sin byggnadsrätt till den då existerande anläggningen för amatöridrott för att kommunen skulle kunna ersätta denna med den nya De Eendracht-anläggningen. NEC var innehavare av byggnadsrätten till den då existerande anläggningen 2000, medan kommunen ägde marken under den. Eftersom anläggningen inte längre uppfyllde KNVB:s krav för fortsatt fotbollsverksamhet på platsen beslutade kommunen – i samråd med NEC – 2002 att uppföra en ny multifunktionell anläggning, De Eendracht. De Eendracht byggdes med offentliga medel och finansierades delvis med stöd av Eruf. För att sådant stöd skulle kunna utgå måste anläggningen uppföras av kommunen, och byggnaden fick inte säljas under en period om fem år. NEC avstod därför från sin byggnadsrätt till anläggningen och fick i stället en köpoption på (byggnadsrätten till) den nya De Eendracht-anläggningen. Enligt Nederländerna var avsikten att NEC skulle kunna ta över De Eendracht-anläggningen när Erufs krav inte längre förhindrade detta, även om något förvärvspris inte fastställdes vid den tidpunkten.

(24) Nederländerna tillbakavisar därför att kommunen endast har åtföljt ett av juristernas utlåtanden (se skäl 14). Enligt Nederländerna har det aldrig funnits någon konflikt mellan kommunen och NEC om anspråket, som båda parter ansåg ha fast grund. Nederländerna hänvisar här till artikel 6:217 i den nederländska civillagen, enligt vilken samförstånd mellan parterna är tillräckligt för att ett avtal ska anses föreligga.

(25) Köpoptionen kan härledas ur denna avsikt samt hyreskontrakten mellan kommunen och företaget Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. (se skäl 9). Nederländerna anser att det inte är relevant att köpoptionen inte innehåller något pris eller någon prismekanism. När parterna inte har fastställt ett pris i ett köpeavtal ska köparen enligt artikel 7:4 i den nederländska civillagen betala ett ”skäligt pris”.

(26) Sammanfattningsvis hävdar kommunen att beslutet att inte följa det andra juristutlåtandet var välmotiverat, eftersom den inte ansåg att de argument som anfördes i detta var underbyggda. Detta förstärktes av att upphovsmannen till det första utlåtandet reagerade på det andra och höll fast vid sitt råd. Kommunen påpekar att det andra utlåtandet uppenbart vart politiskt motiverat, eftersom det begärdes in av oppositionspartierna i kommunfullmäktige. Det faktum att det andra utlåtandet var mer genomarbetat (skäl 14) betyder inte att man kan dra slutsatser om hur välgrundade argumenten i det är.

(27) Kommunen noterar dessutom att avtalet mellan NEC och kommunen är underställt nationell privaträtt, och att nederländsk domstol därför har jurisdiktion i fråga om giltigheten hos NEC:s anspråk.

(28) När det för det tredje gäller fastställandet av köpoptionens värde har Nederländerna också inkommit med ytterligare klargöranden. Nederländerna påpekar att man inte kan anta att det föreligger en fördel (och därmed statligt stöd) bara på grund av att priset fastställs genom förhandlingar. I NEC:s fall fastställdes köpoptionens pris på grundval av en oberoende värdering och är därmed marknadsmässigt enligt de nederländska myndigheterna. Nederländerna hävdar också att transaktionen inte var selektiv och att den inte gav NEC någon fördel.

(29) Nederländerna hänvisar till att en åtgärd inte är selektiv om den bygger på en allmän nationell åtgärd. Denna transaktion baserar sig på civillagen, som har allmän räckvidd och är tillämplig på alla företag. Transaktionsvärdet fastställdes på grundval av bestämmelserna i civillagen om att ett ”skäligt pris” ska betalas. Enligt Nederländerna var detta fallet eftersom en oberoende värdering gjordes i april 2009. Nederländerna drar därför slutsatsen att transaktionen inte var selektiv.

(30) Även om transaktionen skulle betraktas som selektiv skulle NEC inte ha erhållit någon fördel, eftersom kommunen handlade som en investerare i en marknadsekonomi och betalade ett marknadspris. Nederländerna betonar kommissionens praxis att tillämpa meddelandet om försäljning av mark och byggnader genom analogi i ärenden som rör värdering av andra tillgångar och äganderätt. Eftersom transaktionen i det här fallet i enlighet med vad som anges i meddelandet bygger på en värdering kan den anses vara marknadsmässig. Transaktionen skulle vara marknadsmässig även om meddelandet om försäljning av mark och byggnader inte skulle vara tillämpligt, eftersom en privat investerare i en marknadsekonomi också skulle ha fastställt värdet av köpoptionen på grundval av en oberoende värdering.

(31) Kommunen betonade att det finns ett nära samband mellan transaktionsvärdet och värdet på De Eendracht-anläggningen. Den oberoende värderingsrapporten (från den 7 april 2009) är inriktad på två värden. Å ena sidan fastställs det försäljningspris som en säljare skulle kunna erhålla genom att sälja byggnadsrätten (under en period om 30 år) till anläggningen på basis av det befintliga hyreskontraktet mellan kommunen och NEC […] (*). Å andra sidan fastställs det försäljningspris som en säljare skulle kunna erhålla genom att sälja byggnadsrätten till anläggningen på basis av de befintliga avtalen om andrahandsuthyrning mellan NEC och dess andrahandshyresgäster, med hänsyn tagen till marknadshyrans utveckling. Det fanns nämligen hyreskontrakt både mellan NEC och kommunen och mellan NEC och tredje parter avseende anläggningen (där NEC fungerade som anläggningens förvaltare). Se även skäl 8. Detta andra värde fastställdes till […] euro.

(32) De båda värderingarna bygger med andra ord på antagandet att anläggningen skulle säljas i uthyrt skick. Nederländerna anför att en försäljning enligt nederländsk lag inte påverkar uthyrningssituationen. Den nya ägaren till fastigheten blir också ny hyresvärd. Därför är det vanligt att försäljningsvärdet av en uthyrd fastighet fastställs på basis av hyresintäkterna.

(33) Den oberoende värderingen visar att kommunen kunde sälja De Eendracht-anläggningen uthyrd till en tredje part till ett pris om högst […] euro. Enligt Nederländerna motsvarar detta det högsta pris för anläggningen som kunde begäras av NEC. När NEC hade erhållit byggnadsrätten till De Eendracht-anläggningen kunde klubben sälja denna rätt för högst […] euro. Enligt Nederländerna betyder detta att NEC gick miste om en potentiell fördel värd […] 2 064 000 euro som mest. Under förhandlingarna med NEC fastställdes köpoptionens slutliga värde till […] 2 223 000 euro. […]. Kommissionen noterar att värderingen inte uttryckligen tog hänsyn till den konkreta situationen, det vill säga att NEC skulle förvärva anläggningen.

(34) Nederländerna har tillhandahållit mer bakgrundsinformation om de hyresbelopp som anges i värderingsrapporten i syfte att förklara den stora skillnaden mellan de båda värderingarna. Framför allt påpekar Nederländerna att ett antal faktorer medverkade till att hålla ned den hyra som fastställdes för NEC:

a) Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. hyrde inte bara anläggningen, utan fungerade också som fastighetsförvaltare och hyrde ut delar av anläggningen till tredje parter. De Eendracht hade en tydlig experimentell karaktär, och kommunen utnyttjade uppförandet av denna nya anläggning för att förstärka kopplingen mellan anläggningen och social verksamhet, den ekonomiska miljön samt de omgivande grannskapen. Det var inte säkert att dessa socioekonomiska projekt skulle bli framgångsrika i praktiken, och det var inte uteslutet att tredje parter skulle avbryta sin medverkan. Därigenom ökade risken för Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V.

b) Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. utförde också underhålls- och utbytesarbeten på planerna, som tidigare underhölls av kommunen.

c) NEC var den enda samarbetspartner som kunde realisera kommunens socioekonomiska mål.

d) NEC var ursprungligen innehavare av byggnadsrätten till anläggningen, men avstod från denna utan ersättning (se skäl 23).

På grundval av detta anser Nederländerna att den hyra som NEC betalar, och som ligger till grund för det första värde som beräknades, är marknadsmässig.

(35) Nederländerna har också påpekat att hyreskontraktet mellan NEC och kommunen måste betraktas som ett visstidsavtal som inte kan sägas upp av kommunen före sitt slutdatum, vilket sammanfaller med överlåtelsen av byggnadsrätten till NEC. Detta förklarar varför man vid värderingen beräknar det första värdet på basis av en fast hyra, medan det andra värdet tar hänsyn till marknadshyrans utveckling.

(*) Sekretessbelagd information.

(36) Nederländerna betonar att det belopp om 2,2 miljoner euro som NEC skulle erhålla för köpoptionen inte betalades ut, utan i stället delvis användes för att täcka utestående fordringar på NEC och delvis som förskottsbetalning av hyran (garanterad hyra). Samtidigt förlängdes hyreskontraktet till slutet av februari 2043 och hyran höjdes […]. Med utgångspunkt från antagandet att den ursprungliga hyran var marknadsmässig hävdar Nederländerna att hyran efter denna höjning överstiger marknadsnivån. Alternativt bör den nya hyran anses vara marknadsmässig enligt Nederländerna.

(37) För det fjärde hävdar Nederländerna att kommunen tog hänsyn till NEC:s ekonomiska situation vid tidpunkten för transaktionen. Vid denna tidpunkt hade kommunen fått information som gav anledning att tro att det var möjligt att NEC trots sina ekonomiska svårigheter skulle kunna utnyttja sin köpoption. I en av sina skrivelser (se skäl 10) hade NEC uttryckligen informerat kommunen om att en kommersiell aktör var intresserad av att köpa De Eendracht, möjligen via NEC. Därför skulle NEC:s eventuella ekonomiska svårigheter inte nödvändigtvis förhindra ett förvärv av De Eendracht. Dessutom fick kommunen den 3 september 2010 kännedom om att NEC hade erhållit finansiering från en kommersiell aktör: ett företag […] hade förköpt en del av (säsongs-)biljetterna för säsongerna 2011/2012, 2012/2013 och 2013/2014. Detta är den transaktion som kommissionen nämner i beslutet om att inleda förfarandet, men till skillnad mot vad som sades i beslutet om att inleda förfarandet hade finansieringen inte formen av ett borgensåtagande och det betalade priset var mycket högre än de 1,9 miljoner euro som anges i beslutet om att inleda förfarandet (det vill säga cirka 4 miljoner euro) (se skäl 16). Detta tecken på att en kommersiell investerare hade förtroende för NEC:s ekonomi gav vid denna tidpunkt kommunen ytterligare ett skäl att godta möjligheten att NEC skulle utnyttja sin köpoption på De Eendracht.

(38) Nederländerna drar slutsatsen att kommunen handlade som en investerare i en marknadsekonomi när den tog hänsyn till NEC:s (uppfattade) ekonomiska situation vid tidpunkten i fråga.

(39) I andra hand framhåller Nederländerna att även om åtgärden skulle utgöra stöd skulle den vara förenlig med den inre marknaden. Enligt Nederländerna är villkoren i riktlinjerna uppfyllda och åtgärden kan därmed anses vara förenlig med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 c i fördraget. Nederländerna tillhandahöll faktauppgifter som stöd för detta.

(40) När det gäller NEC:s ekonomiska situation vid tidpunkten för transaktionen framlade Nederländerna ytterligare bevis för att NEC var ett företag i svårigheter. Kommunen hade begärt en rapport om klubbens ekonomiska ställning och framtidsutsikter, och denna tillhandahölls av redovisningsfirman BDO ([7]) kort tid efter det att transaktionen genomfördes (den 29 oktober 2010). I rapporten påvisas negativa rörelseresultat […], negativt eget kapital […] och en negativ utveckling av rörelsekapitalet […]. Rapporten visar att NEC hade haft negativa och allt sämre resultat under en period om tre år. Även om NEC lyckades hålla sina nettoresultat positiva under denna period (tack vare intäkter från överföringsrättigheter och försäljning av spelare) utvisar rapporten tydligt sjunkande intäktsnivåer, medan NEC:s kostnadsmönster till stor del var oförändrade. Dessutom hade det egna kapitalet varit negativt under de senaste tre åren, och under samma period hade NEC:s solvens minskat.

(41) När det gäller omstruktureringsplanen utarbetade NEC en förbättringsplan (Plan van Aanpak) ([8]) för att komma till rätta med sina ekonomiska svårigheter. Denna plan överlämnades till KNVB i augusti 2010. Den innehåller en beskrivning av bakgrunden till den ekonomiska situationen, jämförelser med liknande fotbollsklubbar samt planerade åtgärder för att kunna flyttas upp till kategori 2 (det vill säga nå en ”tillfredsställande” grad av finansiell sundhet). Se även skäl 75.

(42) I fråga om de kompenserande åtgärderna noterar Nederländerna att om stöd föreligger är detta begränsat till sin omfattning, varför de negativa effekterna på konkurrensen är relativt små. Icke desto mindre innehöll KNVB:s omstruktureringsplan flera kompenserande åtgärder.

(43) Dessutom begränsades eventuellt stöd till vad som var absolut nödvändigt. I detta avseende medförde den åtgärd som nämns i skälen 16 och 37 ett viktigt eget bidrag till omstruktureringen, medan ändrade återbetalningsvillkor för ett lån ledde till att det fasta återbetalningsbeloppet minskade med 250 000 per år.

(44) När det gäller övervakningen har Nederländerna förbundit sig att överlämna de begärda rapporterna till kommissionen.

([7]) *Onderzoek naar financiële situatie en financieel toekomstperspectief N.E.C. Nijmegen,* rapport från BDO i Nijmegen den 29 oktober 2010.
([8]) Plan van aanpak NEC, augusti 2010.

(45) Slutligen bekräftar Nederländerna att inga andra stödåtgärder har genomförts eller kommer att genomföras.

4. BEDÖMNING AV ÅTGÄRDEN

4.1 Förekomst av statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget

(46) Enligt artikel 107 i fördraget är statligt stöd sådant stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, i den utsträckning stödet påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Villkoren i artikel 107.1 i fördraget är kumulativa och för att en åtgärd ska betraktas som statligt stöd måste således alla villkoren uppfyllas.

(47) Kommunens förvärv av NEC:s påstådda rätt att köpa De Eendracht för 2,2 miljoner euro finansierades med statliga medel, eftersom det var kommunen som tillhandahöll pengarna för transaktionen i fråga. Detta bestrids inte av Nederländerna.

(48) När det gäller den potentiella effekten på den inre marknaden påpekar kommissionen att NEC har deltagit i europeiska fotbollsturneringar. Vidare bedriver professionella fotbollsklubbar ekonomisk verksamhet på många andra plan än genom att delta i fotbollsturneringar: de är verksamma på marknaden för spelarövergångar och de ägnar sig åt reklam, sponsring, produktförsäljning och mediatäckning. Stöd till en professionell fotbollsklubb förstärker dess ställning på alla dessa internationella marknader. Om statliga medel används för att ge en professionell fotbollsklubb en selektiv fördel är det därför, oavsett i vilken liga klubben spelar, troligt att detta stöd kan snedvrida konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget ([9]).

(49) Det finns heller ingen tvekan om att åtgärden, som godkändes av kommunfullmäktige i särskild ordning, var selektiv. Nederländerna har hävdat att åtgärden baserade sig på allmän nationell lagstiftning (se skäl 29) och därför inte var selektiv. Kommissionen anser emellertid att även om avtalet mellan NEC och kommunen kan anses vara underställt allmän nederländsk lag bygger inte de specifika punkterna i det enbart på allmänna principer, utan också på de särskilda bestämmelserna i kontraktet eller kontrakten mellan NEC och kommunen. Således står det klart att åtgärden riktar sig mot ett visst företag, NEC, och därför är selektiv.

(50) Nederländerna anser att NEC inte har fått någon fördel, och att transaktionen i stället ägde rum på marknadsmässiga villkor. Nederländerna framhåller särskilt att NEC hade en giltig köpoption på De Eendracht och att förvärvspriset för denna rätt fastställdes i enlighet med en oberoende värdering.

(51) När det gäller grunden för detta anspråk har Nederländerna inkommit med ytterligare klargöranden om skälen till att det första juristutlåtandet följdes i stället för det andra. Dessutom underströk Nederländerna att TIP troligen inte hade kunnat anläggas om De Eendracht hade sålts till NEC. Det låg uppenbart i kommunens intresse att ersätta NEC för att klubben inte utnyttjade sin köpoption.

(52) Det bör noteras att det är oklart vilket pris NEC skulle ha fått betala till kommunen om klubben hade utnyttjat sin köpoption och förvärvat De Eendracht. Nederländerna har hävdat att när inget pris har fastställts ska köparen enligt den nederländska civillagen betala ett skäligt pris. I den mån ett sådant skäligt pris motsvarar eller är lika med marknadsvärdet av byggnadsrätten till De Eendracht skulle köpoptionen bara tyckas ha ett begränsat ekonomiskt värde. I en sådan situation framstår ersättningen på 2,2 miljoner euro som orimligt hög och skulle medföra en fördel för NEC.

(53) Oberoende av frågan om huruvida NEC faktiskt hade en giltig köpoption och andra argument som rör tolkningen av den nederländska civillagen anser kommissionen att kärnfrågan är om transaktionen ägde rum på marknadsmässiga villkor och om kommunen agerade som en privat investerare.

([9]) Kommissionens beslut i fråga om Tyskland den 20 mars 2013 angående Multifunktionsarena der Stadt Erfurt (ärende SA.35135 (2012/N)), punkt 12 och Multifunktionsarena der Stadt Jena (ärende SA.35440 (2012/N)), meddelandena i sammanfattad form i EUT C 140, 18.5.2013, s. 1, och den 2 oktober 2013 angående Fußballstadion Chemnitz (ärende SA.36105 (2013/N)), meddelande i sammanfattad form i EUT C 50, 21.2.2014, s. 1, punkterna 12–14. Kommissionens beslut i fråga om Spanien den 18 december 2013 avseende eventuellt statligt stöd till fyra spanska professionella fotbollsklubbar (ärende SA.29769 (2013/C)), punkt 28, Real Madrid CF (ärende SA.33754 (2013/C)), punkt 20, och påstått stöd till tre fotbollsklubbar i Valencia (ärende SA.36387 (2013/C)), punkt 16, offentliggjort i EUT C 69, 7.3.2014, s. 99.

(54) Kommissionen måste således bedöma om en privat investerare skulle ha genomfört transaktionen i fråga på samma villkor. En hypotetisk privat investerare agerar som en försiktig investerare som vill maximera sin vinst utan att behöva ta för stora risker i förhållande till avkastningen. Principen om en privat investerare i en marknadsekonomi har inte tillämpats om priset på köpoptionen översteg marknadspriset. Kommissionen anser att ett antal beståndsdelar i värderingsprocessen visar att kriterierna för tillämpningen av principen om en privat investerare i en marknadsekonomi inte är uppfyllda.

(55) För det första är det inte klarlagt varför köpoptionens värde skulle vara lika med skillnaden mellan å ena sidan anläggningens försäljningsvärd på basis av hyreskontraktet mellan kommunen och NEC och å andra sidan försäljningsvärdet på basis av avtalen mellan NEC och dess andrahandshyresgäster, med hänsyn tagen till marknadshyrans utveckling. Kommissionen noterar att kommunen begärde en oberoende värdering av dessa två försäljningsvärden, inte en värdering av köpoptionen som sådan. Någon ytterligare bakgrund eller motivering till varför skillnaden mellan dessa värden skulle vara lika med värdet av köpoptionen ges inte.

(56) För det andra tycks användningen av dessa båda värden för att fastställa köpoptionens värde bygga på antagandet om en försäljning till en tredje part när det gäller det ena värdet, men inte det andra. Det första värdet […] fastställs på grundval av kommunens försäljning till en tredje part av byggnadsrätten till anläggningen i uthyrt skick, det vill säga med NEC:s hyreskontrakt som en given ”begränsning” för en köpare. Men med tanke på att Nederländerna hävdar att hyreskontraktet inte kunde sägas upp innan byggnadsrätten hade överförts till NEC skulle det bara vara NEC som kunde fortsätta att driva anläggningen i förhållande till tredje parter. Därför kunde det andra värdet […] (det möjliga försäljningsvärdet i uthyrt skick på basis av avtalen om andrahandsuthyrning) bara realiseras av NEC, och inte av någon tredje part. Denna divergerande metod förstärker uppfattningen att det inte är rimligt att anta att en investerare i en marknadsekonomi skulle ha fastställt köpoptionens pris på denna grund.

(57) Om man för det tredje och med anknytning till detta utgår ifrån att det var NEC, och inte någon tredje part, som skulle avstå från att utnyttja köpoptionen tycks det pris som skulle betalas till NEC som ersättning för detta inte på ett korrekt sätt ta hänsyn till de fördelar som NEC ”gick miste om” genom att avstå från att utnyttja köpoptionen. Enligt Nederländerna gick NEC miste om en potentiell fördel på 2 miljoner euro genom att avstå från att utnyttja köpoptionen (skäl 33). Kommissionen noterar emellertid att NEC kunde förväntas kvarstå som förvaltare av anläggningen också efter att ha avstått från att utnyttja sin köpoption. Därmed skulle klubben fortsatt erhålla de hyresintäkter som låg till grund för det andra värdet som användes för att fastställa transaktionspriset […]. Kommissionen anser att den faktiska fördel som NEC skulle gå miste om genom att avstå från att utnyttja köpoptionen i stället skulle vara lika med de hyror till kommunen som klubben inte längre skulle behöva betala om den köpte anläggningen.

(58) Kommunen betalade för det fjärde hur som helst mer än det belopp som den fastställde på grundval av värderingsrapporten ([…] se skäl 33). Kommissionen anser att skillnaden mellan de båda värdena åtminstone utgör stöd. Enligt de nederländska myndigheterna uppkom skillnaden ur förhandlingar med NEC, och hela beloppet 2,2 miljoner euro återbetalades hur som helst. Nederländerna har också förklarat att förlängningen av hyresperioden och höjningen av årshyran borgar för att göra transaktionen budgetneutral för kommunen (skäl 36).

(59) När det för det femte gäller denna återbetalning noterar kommissionen att NEC:s användning av beloppet 2,2 miljoner euro för att täcka utestående fordringar och hyror till kommunen inte kan betraktas som en återbetalning. Höjningen av årshyran (skäl 36) kan bara betraktas som en återbetalning av stöd om höjningen till fullo sker till en nivå som överstiger marknadsnivån. Nederländerna har inte framlagt någon bevisning som stöd för påståendet att den högre hyran från och med januari 2011 kan anses överstiga marknadsnivån. I detta sammanhang konstaterar kommissionen att den hyra som NEC betalar till kommunen för hela anläggningen är lägre än den hyra som NEC för närvarande erhåller från andrahandsuthyrning av delar av anläggningen, medan värderingsrapporten tyder på att NEC skulle kunna få ännu högre hyresintäkter i framtiden.

(60) Kommissionen noterar vidare att även om den ursprungliga hyresnivån var marknadsmässig med hänsyn tagen till den dåvarande situationen (skäl 34) tycks åtminstone en del av de faktorer som höll nere det hyresbelopp som då fastställdes inte längre ha varit relevanta vid den tidpunkt då den nya hyran fastställdes. I synnerhet kan de risker som är förknippade med driften av anläggningen antas ha förändrats nu när den har drivits framgångsrikt

i över fem år. Att klubben avstod från att förvärva byggnadsrätten spelade heller ingen roll, eftersom transaktionen i fråga innebar att den framtida äganderättsfrågan avgjordes. Därför kan man förvänta sig att marknadshyrorna skulle vara högre i januari 2011 än 2003, när hyreskontraktet mellan kommunen och NEC skrevs. Om så är fallet kan hyreshöjningen inte till fullo anses motsvara en återbetalning av stöd.

(61) Man bör också notera att återbetalningen äger rum under en period om 33 år, och att de framtida betalningarna inte har diskonterats.

(62) Allra viktigast är att Nederländerna inte kunde visa att kommunen hade gjort en grundlig utvärdering och beräkning av hyresnivån på marknaden innan den fastställde det höjda hyresbeloppet. I stället användes transaktionens budgetneutrala natur som utgångspunkt för beräkningen av den nya hyresnivån.

(63) För det sjätte är det inte klarlagt vilka fördelar kommunen fick genom denna transaktion och i vilken proportion dessa står till den direkta kostnaden på 2,2 miljoner euro. Det verkar som om kommunen har betalat mycket mer än vad den skulle ha kunnat tjäna genom att sälja anläggningen (i uthyrt skick), bara för att trygga den äganderätt den redan hade. Kommunen har hävdat att det ekonomiska intresset av att anlägga TIP var mycket stort, med tanke på TIP:s förväntade effekter på kommunens ekonomi. Det förväntade mervärdet av att förbli ägare till anläggningen kan delvis förklara varför kommunen var beredd att betala ett högre pris. Kommunen har emellertid inte uttryckligen gjort någon kostnadsnyttoanalys av transaktionen som tar hänsyn till detta långsiktiga värde av TIP-projektet. Kommissionen anser att en investerare i en marknadsekonomi skulle ha gjort en grundligare bedömning av den förväntade investeringsavkastningen av förvärvet av köpoptionen.

(64) Slutligen håller kommissionen fast vid sin uppfattning att kommunen på basis av den då tillgängliga informationen inte tog tillräcklig hänsyn till de ekonomiska svårigheter som NEC hade vid denna tidpunkt och hur dessa påverkade klubbens förmåga att köpa byggnadsrätten till De Eendracht. Även om tredje parter hade visat intresse av att samarbeta med NEC kunde inte den övergripande finansiella situationen, som kunde förväntas påverka NEC:s förhandlingsposition till förmån för kommunen, nonchaleras.

(65) Av alla dessa skäl anser kommissionen att kommunen inte agerade som en investerare i en marknadsekonomi, utan snarare beviljade NEC stöd genom att ersätta NEC för att klubben inte utnyttjade sin köpoption med beloppet 2,2 miljoner euro. Det exakta stödbeloppet kan inte fastställas på grundval av den information som Nederländerna har lämnat. Om emellertid maximibeloppet 2,2 miljoner euro kan anses vara nödvändigt för att genomföra omstruktureringsplanen är inte det exakta stödbeloppet relevant för bedömningen av förenlighet.

4.2 **Bedömning enligt artikel 107.3 c i fördraget**

(66) Kommissionen måste bedöma om stödåtgärden till förmån för NEC kan anses vara förenlig med den inre marknaden. När det gäller undantagen i artikel 107.3 i fördraget noterar kommissionen att inga av de nederländska regionerna omfattas av undantaget i artikel 107.3 a. Stödåtgärden i fråga kan inte heller anses främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller avhjälpa en allvarlig störning i den nederländska ekonomin, såsom avses i artikel 107.3 b. Stödåtgärden kan inte heller anses främja kultur eller bevara kulturarvet i den mening som avses i artikel 107.3 d.

4.2.1 *Tillämpliga riktlinjer*

(67) När det gäller undantaget i artikel 107.3 c i fördraget, avseende stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter på villkor att det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset, har Nederländerna hävdat att detta undantag kan tillämpas om kommissionen, till skillnad mot Nederländerna, finner att åtgärden i fråga utgör statligt stöd.

(68) Vid sin bedömning av konceptet ”utveckling av näringsverksamheter” i sportsektorn tar kommissionen vederbörlig hänsyn till artikel 165.1 och artikel 165.2 sista strecksatsen i fördraget, enligt vilka unionen ska bidra till att främja europeiska idrottsfrågor och då ska beakta idrottens specifika karaktär, dess strukturer som bygger på frivilliga insatser samt dess sociala och pedagogiska funktion.

(69) För sin bedömning av stödåtgärderna i enlighet med artikel 107.3 c i fördraget har kommissionen utfärdat ett antal förordningar, ramar, riktlinjer och meddelanden om stödformer och såväl övergripande stöd som stöd till vissa sektorer.

(70) Kommissionen anser att det är lämpligt att bedöma om kriterierna i riktlinjerna ([10]) är tillämpliga. Kommissionen noterar då att riktlinjerna inte utesluter professionell fotboll. Denna ekonomiska verksamhet omfattas således av riktlinjerna.

(71) I juli 2014 offentliggjorde kommissionen nya riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter ([11]). Dessa riktlinjer är emellertid inte tillämpliga på detta icke anmälda stöd som beviljades 2010. Enligt punkt 137 i de nya riktlinjerna skulle de endast omfatta undsättnings- eller omstruktureringsstöd som beviljas utan kommissionens godkännande om stödet, eller en del av det, beviljades efter det att riktlinjerna offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning*. Enligt punkt 138 i de nya riktlinjerna kommer kommissionen i alla andra fall att företa granskningen på grundval av de riktlinjer som var tillämpliga när stödet beviljades, således i detta fall de riktlinjer som gällde före 2014.

4.2.2 *NEC som ett företag i svårigheter*

(72) Enligt punkt 10 c i riktlinjerna ska ett företag, oavsett företagstyp, anses befinna sig i svårigheter när det uppfyller villkoren i nationell lagstiftning för att vara föremål för ett kollektivt insolvensförfarande. I punkt 11 i riktlinjerna anges att även om inga av dessa omständigheter föreligger kan ett företag fortfarande anses befinna sig i svårigheter när de vanliga tecknen föreligger, såsom ökande förluster, stigande skuldsättningsgrad, minskande kassaflöde och så vidare. Ett företag i svårigheter är inte stödberättigat förrän det har visat sig att det inte är i stånd att genomföra en sanering med egna medel eller med medel från ägare/aktieägare eller marknaden.

(73) Nederländerna hävdade ursprungligen att NEC inte var ett företag i svårigheter 2008/2009. De omständigheter som beskrivs i skäl 16 tyder dock snarare på att NEC befann sig i så allvarliga ekonomiska svårigheter att dess framtid som professionell fotbollsklubb var hotad. Således var NEC ett företag i svårigheter enligt kommissionen. I sitt svar på beslutet om att inleda förfarandet medgav Nederländerna att NEC vid tidpunkten för transaktionen och fortsatt var ett företag i svårigheter. Nederländerna framlade ytterligare bevisning för detta (se skäl 40), vilken främst visade att NEC:s resultat hade varit negativa och sjunkande över tid. Därför måste förenligheten hos det statliga stödet till NEC bedömas i enlighet med riktlinjerna.

4.2.3 *Återställning av långsiktig lönsamhet*

(74) Enligt avsnitt 3.2 i riktlinjerna beviljas stödet under förutsättning att en omstruktureringsplan som återställer företagets långsiktiga lönsamhet inom en rimlig tid genomförs (se punkterna 34–37 i riktlinjerna). Kommissionen noterar att sådana villkor fastställdes i samband med den plan som NEC utarbetade för KNVB i augusti 2010.

(75) Kommissionen påminner om att alla professionella nederländska fotbollsklubbar får licenser av KNVB, vilka medför att de måste uppfylla vissa villkor. Ett av dessa villkor enligt det tillämpliga systemet rör klubbens finansiella sundhet. Klubbarnas finansiella styrka bedöms tre gånger per säsong på basis av finansiella rapporter av vilka bland annat deras aktuella finansiella situation och budgeten för nästa säsong framgår. På grundval av dessa rapporter placeras klubbarna in i tre kategorier (1: otillfredsställande, 2: tillfredsställande och 3: god). Klubbar som tillhör kategori 1 kan åläggas att presentera planer för hur de ska förbättra sin ekonomi och nå kategori 2 eller 3 inom en period om tre år. Om en klubb inte följer sin plan kan KNVB använda sanktioner, däribland en officiell varning, sänkta matchpoäng och i värsta fall indragning av licensen. I sammanhanget bör man också notera att en professionell fotbollsklubb i Nederländerna förlorar sin licens om den går i konkurs. Om en efterföljare till klubben bildas får denna inte tillträde till de professionella fotbollsligorna direkt, utan måste börja i den näst högsta amatörligan.

([10]) Se fotnot 5.

([11]) Meddelande från kommissionen – Riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (EUT C 249, 31.7.2014, s. 1).

(76) NEC placerades i kategori 1 på basis av den finansiella informationen för säsongen 2009/2010. Dess omstruktureringsplan innehöll åtgärder för att bli uppflyttad till kategori 2 efter tre säsonger (2012/2013).

(77) Enligt omstruktureringsplanen var det problematiska förhållandet mellan omsättning och kostnader den huvudsakliga orsaken till NEC:s ekonomiska svårigheter. Problemen kunde i synnerhet skyllas på de höga personalkostnaderna, men sjunkande medieintäkter bidrog också till de negativa resultaten. Omstruktureringsplanen tog sikte på kostnadsminskningar, och det främsta besparingsutrymmet ansågs finnas i fråga om spelarkostnaderna. Bland åtgärderna märktes personalneddragningar (bland annat en minskning av antalet registrerade spelare), frysta löner och lägre löner för nya spelare liksom sänkta bonusbelopp. Personalkostnaderna som andel av omsättningen skulle inom tre år understiga […] % (jämfört med […] % i mars 2010). Minskningar av många andra kostnader planerades också, såsom kostnaderna för ungdomsidrotten (fotbollsakademin). Investeringar i immateriella eller materiella anläggningstillgångar överstigande […] euro måste godkännas av KNVB:s licenskommission, vilket i realiteten betydde att NEC inte kunde genomföra några spelarövergångar.

(78) Kommissionen anser att omstruktureringsplanen åtgärdar orsakerna till NEC:s ekonomiska svårigheter, i synnerhet personal- och spelarkostnaderna i form av löner och övergångsersättningar. Man kan inte förvänta sig att en professionell fotbollsklubb diversifierar och ger sig in på nya marknader i den mening som avses i riktlinjerna. Däremot kan man förvänta sig att klubben gör besparingar inom sin kärnverksamhet, och det har NEC gjort. Omstruktureringsplanen bygger inte på externa faktorer som NEC kan påverka men inte helt kontrollera, såsom att hitta fler sponsorer eller öka antalet åskådare.

(79) I budgeten för säsongen 2010/2011 räknade NEC med att kunna förbättra sitt resultat […] genom att sänka kostnaderna […]. Det slutliga resultatet blev ännu bättre: intäkterna minskade visserligen (lägre matchintäkter på grund av en dålig cupsäsong, lägre medieintäkter och omfördelning av intäkter från bytesaffärer), men även kostnaderna minskade […] (lägre personalkostnader, besparingar på fotbollsakademin och sänkta kommersiella kostnader). I december 2011 flyttade KNVB upp klubben till kategori 2.

(80) Kommissionen drar slutsatsen att skälen till NEC:s ekonomiska svårigheter behandlades på ett tillfredsställande sätt i omstruktureringsplanen från augusti 2010 med målet att återställa klubbens långsiktiga lönsamhet.

4.2.4 *Undvikande av otillbörlig snedvridning av konkurrensen*

(81) Enligt punkterna 38–42 i riktlinjerna måste stödmottagaren vidta kompenserande åtgärder för att minimera stödets snedvridande effekter och dess negativa effekter på handelsvillkoren. I beslutet om att inleda förfarandet konstaterade kommissionen att professionella fotbollsklubbar har en särställning i detta avseende och föreslog ett antal åtgärder som skulle kunna betraktas som kompenserande för professionell fotboll i den mening som avses i riktlinjerna, såsom en begränsning av antalet registrerade spelare inom de gränser som det nationella förbundet fastställer, ett lägre tak för lönerna än vad som är normalt i sektorn, ett förbud mot att betala övergångskostnader för nya spelare under en viss period eller en ökning av antalet aktiviteter till förmån för samhället.

(82) Såsom anges i skäl 77 har NEC minskat antalet anställda och antalet registrerade spelare och sänkt personalens och spelarnas löner. Lönekostnaderna skulle reduceras till under 60 % av omsättningen. Inga övergångsbetalningar kunde göras för nya spelare under omstruktureringsperioden. Kommissionen drar slutsatsen att de kompenserande åtgärder som krävs enligt riktlinjerna har vidtagits, vilket ledde till att NEC:s konkurrenskraft inom den professionella fotbollen försvagades.

4.2.5 *Minsta möjliga stöd*

(83) Enligt punkterna 43–45 i riktlinjerna ska stödbelopp och stödnivå begränsas till vad som är absolut nödvändigt. De stödmottagande företagen förväntas i väsentlig utsträckning bidra till omstruktureringen med egna medel.

(84) Kommissionen noterar att omstruktureringsplanen i betydande utsträckning bygger på finansiering från externa privata företag som komplement till de interna besparingarna. Genom transaktionen […] (skäl 37) erhöll NEC cirka 4 miljoner euro i extern finansiering. Dessutom förändrades återbetalningsvillkoren för ett lån från […] 2010. I stället för en årlig återbetalningsskyldighet […] byggde återbetalningarna därefter på överföringsintäkter, vilket hade positiv inverkan på NEC:s likviditet (se skäl 43). Med andra ord uppgår de externa och egna bidragen till över 4,25 miljoner euro, vilket innebär att stödet, som uppgår till högst 2,2 miljoner euro, hur som helst inte

motsvarar mer än cirka 35 % av den totala omstruktureringsåtgärden. Därmed är kravet i punkt 44 i riktlinjerna uppfyllt, att när det gäller medelstora företag som NEC minst 40 % av omstruktureringskostnaderna ska bestridas med stödmottagarens egna medel, inklusive extern finansiering som visar att det finns en tro på att lönsamheten kan återställas.

4.2.6 *Övervakning och årlig rapport*

(85) Enligt punkt 49 i riktlinjerna ska medlemsstaterna lämna in regelbundna och detaljerade rapporter som visar att omstruktureringsplanen genomförs på ett riktigt sätt. Punkt 51 innehåller mindre strikta krav för små och medelstora företag, för vilka det normalt räcker att lämna in en kopia av balansräkning och resultaträkning varje år. Nederländerna har förbundit sig att lämna in dessa rapporter.

4.2.7 *Engångsvillkoret*

(86) Punkterna 72–77 i riktlinjerna avser engångsvillkoret, enligt vilket omstruktureringsstöd endast bör beviljas en gång under en tioårsperiod.

(87) Nederländerna har förbundit sig att uppfylla engångsvillkoret i riktlinjerna. Nederländerna har bekräftat att det inte har beviljat NEC något undsättnings- eller omstruktureringsstöd under en period om tio år före transaktionen. Eventuella framtida förhandlingar med NEC kommer också att baseras på marknadsmässighet.

5. **SLUTSATS**

(88) Kommissionen konstaterar att Nederländerna olagligen har genomfört stödåtgärden till förmån för NEC i strid med artikel 108.3 i fördraget. Stödet kan emellertid anses vara förenligt med den inre marknaden som omstruktureringsstöd i den mening som avses i riktlinjerna, eftersom alla villkor för sådant stöd som anges i riktlinjerna är uppfyllda.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd som Nederländerna har genomfört till förmån för fotbollsklubben NEC i Nijmegen är förenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Nederländerna.

Utfärdat i Bryssel den 4 juli 2016.

På kommissionens vägnar

Margrethe VESTAGER

Ledamot av kommissionen